

Broj 146-79/2017
Datum 11. 07. 2017.
BEOGRAD**Сенату Универзитета УНИОН у Београду**

На предлог Већа за постдипломске студије Факултета сценских и примењених уметности Академија лепих уметности Универзитета УНИОН, одлуком Сената Универзитета УНИОН у Београду од 16.06.2016., 31.01.2017. године и 23.03.2017. године именована је Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта под називом: *Метафора зидног записа – аморфна стања или материјалне конфигурације*, кандидаткиње **Наташе Ј. Дејановић Димитријевић** у саставу: проф. мр Саша Филиповић, проф. мр Гордан Николић и проф. Владимир Величковић (ментор) која, након што је исти прегледала подноси следећи:

**Извештај о испуњености услова за оцену и одбрану
докторског уметничког пројекта
кандидаткиње Наташе Ј. Дејановић Димитријевић**

ИЗВЕШТАЈ

1. Подаци о кандидату

Наташа Дејановић Димитријевић, рођена у Врању, 1979. године.

Дипломирала сликарство 2004. на Факултету ликовних уметности у Београду у класи проф. Слободана Роксандића.

Магистрирала зидно сликарство 2008. на Факултету ликовних уметности у Београду, у класи проф. Ђура Радловића.

Уписала докторске студије сликарства 2013. на Академији лепих уметности, у класи проф. Владимира Величковића.

Самосталне изложбе

2008. Београд, Галерија ФЛУ, Магистарска изложба

2008. Врање, Галерија Народног музеја, изложба слика и мозаика

2008. Ниш, Галерија „Вечити тркач“, изложба слика и мозаика

2013. Сурдулица, Галерија Културног центра

2013. Скопље, Галерија Дома војске

2013. Кавадарци, Музеј-галерија

2013. Охрид, Музеј-галерија „Робевци“

Око 60 колективних изложби

Остале уметничке активности

2000. Међународна ликовна колонија, Манастир св.Никола, Кавадарци, Македонија

2003. Међународна ликовна колонија, Алкалоид, Дојран, Македонија

2003. Међународна ликовна колонија, Кавадарци, Македонија

2004. Међународна ликовна колонија, Кавадарци, Македонија

2005. Међународна ликовна колонија, Катерини, Грчка

2006. Мозаичка радионица међународне ликовне колоније, Струмица, Македонија

2006. Учесвовала на Х светском конгресу мозаичара АИМС у Скопљу, у Музеју
Савремене уметности

2006. Придружила се групи мозаичара АМЕТИСТ и излагала на више групних
изложби

2008. Учествовала у манифестацији „Ноћ музеја“ у галерији Народног музеја у Врању,
као демонстратор мозаика.

2012. Ликовна колонија, Сајам камена, Крагујевац, Србија

-Више пута учествовала као члан жирија у одабиру најбољих радова на разним
дечјим ликовним конкурсима.

2012. Аутор и организатор изложбе професора и асистената нишког Департмана
уметности Универзитета у Новом Пазару, Врању, Галерија Народног Универзитета и
Нишу, Галерија Нишког културног центра.

2009–2016. Организовала више студентских изложби у галеријским просторима
(Нишки културни центар, Дом војске, Европска кућа) као и на Факултету уметности
Интернационалног Универзитета Нови Пазар.

2016. Међународна ликовна колонија, Манастир Прохор Пчињски

Награде и признања

2007. Стипендија Националне службе за запошљавање за најбоље постдипломце

2013. Награда за мозаик, међународна колонија „Камен у архитектури и уметности“, Крагујевац

2013. Похвала за сликарство, међународна изложба „Жене сликари“, Мајданпек

Чланства

2001. „ГЕНЕРАТОР“, невладина организација за културну деконтаминацију у мултиетничкој средини на југу Србије.

Као члан учествовала у организацији више концерата, изложби, предавања, дејчјих акција.

2012. УЛУС (Удружење ликовних уметника Србије)

2013. УЛУПУДС (Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије)

2013. АИМС (Associazione Internazionale Mosaicisti Contemporanei- Међународно удружење савремених мозаичара), Равена, Италија

Библиографија

Прилози у серијским публикацијама:

- Панић З. „Изложба ликовне групе „Аметист“ у Пироту“, Блиц, 10. октобар 2007, С8.
- Миленковић, Валентина, „Покреће ме стварање“, Врањске, 8. новембар 2007, 31.
- Сујић Б., Василије, „Ликовна критика: Слобода Приступа“, Вечерње новости, 16.април 2008, 22.
- Вукмировић, Јелена, „Апстрактно—конкретно у Музеју „25.мај“, Европа, 24. јануар 2008, 67.
- „Магистарска изложба мозаика Наташе Димитријевић“, Yellow cab, Април 2008, 98.
- „Галерија ФЛУ: Наташа Димитријевић,мозаик и слика“, Арт ФАМА, април 2008, 58.
- Миленковић, Валентина, „Ликовни живот — изложба Наташе Димитријевић“, Врањске, 24. април, 2008, 54.
- Култура: Слики и мозаици во Дом на АРМ, Дневник, 25.мај, 2013, 21.

Монографска публикација:

- Гаврић Павић, Оливера, *Мозаик у Србији 1950–2015*. Београд, 2016, 135, 136, 189, 210, 212, 222, 223, 235.

2. Основни подаци о докторском уметничком пројекту

Докторски уметнички пројекат кандидаткиње *Метафора зидног записа – аморфна стања или материјалне конфигурације* кандидаткиње **Наташе Ј. Дејановић Димитријевић** састоји се из практичног дела рада, приказаних радова на изложби и комплементарног писаног дела рада.

Писани рад

Докторски уметнички пројекат **Наташе Ј. Дејановић Димитријевић**, на тему *Метафора зидног записа – аморфна стања или материјалне конфигурације*, написан 2017. године, садржи укупно 143 стране. Поред наслова и апстракта на српском и енглеском језику, података о ментору и члановима комисије за одбрану, писани део рада садржи следеће делове:

1.УВОД (1-5) - који се састоји из две целине: **Опис докторског уметничког пројекта** (2) и **образложење теме** (3-5).

2. МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР РАДА (6-28) – подељен је у три целине: **Предмет уметничког истраживања** (6-7), **Задаци и циљеви уметничког истраживања** (7-8) и **Поетички и теоретски оквир рада** (9-11). Последња целина обухвата два потпоглавља: **Од чулног доживљаја до уметности** (10-11) и **Зид** (12-28). Потпоглавље **Зид**, састоји се из три дела: **Зид од блата (земљана архитектура)** (21-24), **Записи на зиду** (25-26) и **Урбани записи** (27-28).

3. МАТЕРИЈАЛНЕ КОНФИГУРАЦИЈЕ (29-44) – подељен је на шест целина: **Истраживање материјалног садржаја уметничког медијума** (29-30), **Позиционирање уметности** (30-31), **Текстурологије Жана Дибифеа** (31-32), **Комбиноване слике Роберта Раушенберга** (33-34), **Анселм Кифер** (35-40), **Енформел** (41-44).

4. АНАЛИЗА ПРАКТИЧНОГ РАДА (45-74) - обухвата **Тестирање узорака земље** (55-72) и **Технолошки поступак грађења слике** (73-75).

5. ЗАКЉУЧАК (75-76)

Писани рад садржи и списак коришћене литературе (77-79) са 58 библиографских јединица, вебографију (електронска издања) (80-81) са 26 јединица, Прилоге 1-6, Изјаву о коришћењу, Изјаву о ауторству, Изјаву о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и биографију кандидата.

Прилози су подељени у шест целина. Прву чине репродукције 13 слика из циклуса „Зидни запис“ (82-93). Другу чине репродукције ауторских фотографија текстура зидова старих кућа из Врања (94-113). Трећи прилог обухвата репродукције ауторских фотографија зидних записа (114-121). Четврти прилог посвећен је зидовима затвора (122-125) и обухвата репродукције фотографија. Пети прилог (126-128) обухвата репродукције фотографија зидова напуштених психијатријских болница. Шести прилог (129-133) чине фотографије огледа.

Прегледом писаног дела докторског уметничког пројекта под насловом *Метафора зидног записа – аморфна стања или материјалне конфигурације*, стиче се утисак да је кандидат **Наташа Ј. Дејановић Димитријевић**, врло одговорно и студиозно приступила теми.

Рад је прегледан, јасан и писан адекватним језиком и терминологијом, а приступ врло широкој и захтевној теми је аутентичан. Поглавља су систематично подељена на већи број потпоглавља, чиме је структура рада додатно учвршћена, а читање обимног писаног дела докторског уметничког пројекта значајно олакшано. Коришћена литература задовољава научне критеријуме. Квалитет и број визуелног материјала, превасходно ауторског, је импресиван.

3. Анализа реализованих радова

Практичан део рада докторског уметничког пројекта под насловом *Метафора зидног записа – аморфна стања или материјалне конфигурације*, кандидаткиње **Наташе Ј. Дејановић Димитријевић**, састоји се од 17 слика рађених у комбинованој техници. Шест слика мањег формата презентоване у виду два триптиха, а остале слике већег формата изложене су засебно.

Радови су реализовани традиционалним сликарским техникама (штафелајним и зидним), њиховим комбиновањем и употребом обојене земље, кречног малтера, сламе, грађевинских лепкова. Као подлога за слику коришћено је платно и медијапан плоче. Поступак грађења слике је слојевит, организован по сегментима и комбинован. У традиционалним сликарским поступцима рефлектују се нове техничке могућности изведбених поступака.

Зид, пре свега старих, напуштених кућа од блата, се у раду појављује као парадокс, на коме кандидаткиња заснива облик комуникације. Са порукама о продаји куће, љубавним изјавама, другим личним порукама, зид напуштене куће постаје платформа за оглашавање и хардвер од блата и сламе. Изгребан, изобличених површина од блата, али и од слојева креча, често тониран, он је важно полазиште у раду. Зид је важан у проучавању материјала од којег је направљен (блато-глина, слама, дрво, кречни малтер), у проучавању записа-графита и текстуре које су на зидовима оставили људи и време и као такав одређује уметничко истраживање, нарочито поступке и избор материјала, а са друге стране тематизује сећање, облик комуникације, миграцију, егзистенцијални простор.

У називу докторског уметничког пројекта, под метафором се не мисли само на реторичку фигуру, као језичко изражајно средство преношења значења, односно као њен значењски вишак који надилази дословна или конвенционална значења, већ на значење које јој даје говорни субјект, у овом случају аутор ликовног рада, у складу са својим намерама да нешто изрази. Графички знаци говорног језика, као интегрални делови слике, не схватају се као дословна порука-говор, већ као средство просуђивања и комуницирања мисли али и као ликовни знак. Порука *Кућа на продају*, урезана у материјал површине слике, апстрактног ликовног израза, додатно сугерише везу између слике и куће, односно зида.

Структуру слике, осим иконографских урезаних словник знакова, чини и материја од које је направљена, што упућује на искуство еформела заснованог на аморфним стањима плохе слике или материјалним конфигурацијама насталим деструкцијом плохе слике. Искуство енформела се у раду користи да се апострофира индивидуалност, трагичност, изузетност, драматичност као и да се открије есенцијални израз стварања, и да се креира визуелна посебност савремене слике која надилази језичке оквире изражавања. Пре свега, ова истраживања обухватају истраживања својстава грађевинског материјала од којег су прављене *куће од чепића*, као и савремене грађевинске материјале, који се могу применити у сликарски поступак. У зидном запису и зиду као површини са којом ликовно комуницира, кандидаткиња открива географију ствари која је повод да се површина слика гради на много начина и,

да се постигне ефекат рељефне текстуре, комбиноване са бојом, земљом, сламом, грађевинским лепком. Боје су углавном тамне, колорит сведен, а површине обрађене на различите начине – усецањем или моделовањем рељефа, убодима. На тај начин, слике постају тактилне зидне површине на којима су каткад и сурово урезане линије. Као такве, слике постају и метафоре за егзистенцијалне патње.

Наташа Дејановић Димитријевић у својим радовима, осим класичног сликарског материјала, користи обојене земље које садрже каолин као минерално везиво, сламу као армирајући природни материјал који обезбеђује стабилност земљи и технологију грађења карактеристичну за *куће од блата*. Такође је важно да материјал који користи за грађење слике, набавља на терену са којег су и ове куће (у прилогу се налази велики број документаних фотографија и истраживачких резултата). Избор *сиромашног* материјала, одређеног географским пореклом са којих потичу напуштене куће, осим градивног материјала за слику, концептуално је вишезначан.

Како се ово уметничко истраживање базирало на комбиновању више различитих сликарских техника, поступака и искуства, комисија сматра да је употреба и комбиновање истих, ликовно утемељена, промишљена и да радови настали на овај начин имају форму слике-рељефа, сложену ликовну структуру и визуелно промишљање које раду даје ауторски карактер.

4. Предлог Комисије

Докторски уметнички пројекат *Метафора зидног записа – аморфна стања или материјалне конфигурације*, кандидаткиње **Наташе Ј. Дејановић Димитријевић**, представља наставак уметничког истраживања, започетог још током магистарских студија у периоду од 2005. до 2008. године, настављеног током докторских студија од 2013. до 2017. године. Велико број документарних фотографија са терена који је кандидаткиња израдила током истраживања говоре о темељном приступу теми, а са друге стране представљају опус који се може посматрати као независно истраживање у фотографском медију. Практични део рада чине серија слика, апстрактног ликовног израза, утемељена на експресивном, модификованом и редукованом приказивању. Сликана површина је сугестивно поље, из које се појављују структуре материје. Рађени употребом земље, сламе, песка, креча и боје, радови откривају ставралачки потенцијал грађевинског материјала коришћеног у архитектури породичних кућа до половине прошлог века. Зидне слике произашле из овог концепта, дело су мануелног сликарског чина заснованог на савременом препознавању и ишчитавању визуелне појавности записа и простора у којем се записано појављује и на које се указује. Језичке и визуелне поруке са зида, преображавају површину слике у парадоксалну представу која је истовремено и зидна површина и простор егзистенцијалног отуђења и страха савременог човека. Докторски уметнички пројекат има значајну улогу у обнови монументалне уметности и у експериментисању техникама зидног сликарства.

Писани део рада је прегледан, јасан и писан адекватним језиком и терминологијом, а приступ врло широкој и захтевној теми је аутентичан. Поглавља су систематично подељена на већи број потпоглавља, чиме је структура рада додатно учвршћена, а читање обимног писаног дела докторског уметничког пројекта значајно олакшано. Коришћена литература задовољава научне критеријуме. Квалитет и број визуелног материјала, превасходно ауторског, је импресиван.

На основу свега изложеног у овом Извештају, Комисија сматра да рад кандидаткиње **Наташа Ј. Дејановић Димитријевић**, под насловом *Метафора зидног записа – аморфна стања или материјалне конфигурације*, у свему испуњава услове који се по закону и Статуту Факултета сценских и примењених уметности Академија лепих уметности и Универзитета Унион, захтевају за израду докторског уметничког пројекта, да је подобна за јавну одбрану, па предлаже Већу докторских студија Факултета сценских и примењених уметности Академија лепих уметности и Сенату Универзитета Унион да прихвате овај позитивни извештај по коме докторски уметнички пројекат **Наташе Ј. Дејановић Димитријевић** испуњава услове за јавну одбрану и да Сенат донесе одлуку о њеном заказивању.

У Београду,

20.06.2017. године

Комисија:

Ментор: Владимир Величковић, гостујући професор, Академија лепих уметности, Универзитет Унион у Београду
Ужа уметничка област: Цртање и сликање

мр Саша Филиповић, редовни професор, Академија лепих уметности, Универзитет Унион у Београду
Ужа уметничка област: Цртање и сликање

мр Гордан Николић, редовни професор, Факултет ликовних уметности, Универзитет уметности у Београду
Ужа уметничка област: Цртање и сликање

